

דף יא.

עין משפט א.ב.

ח"מ סימן רלב פעיף י

י. הקונה עבד או שפחה ומצא בהם מומים שאין מבטלין אותם ממלאכתם אינו יכול לחזור^ה אם לא שמצא בו שחין רע או חולי שמתיש כוחו או נכפה או משועמם הרי זה מום שמבטלו ממלאכתו וחזור, וה"ה נמצא בו צרעת והדומה שנפשו של אדם נגעל מהם ונמצא שאינו מתעסק לו במלאכת האכילה והשתיה, או נמצא לסטים מזויין הרי זה מום המאבד כולו שהמלך תופסו והורגו. אבל נמצא גנב או גונב נפשות או בורח תמיד וזולל וסובא אינו חוזר שכל העבדים בחזקת שיש בהם כל הרעות האלה אלא אם פירש. וי"א דגונב נפשות הוי כמוכתר למלכות אבל משחק בקוביא^י לא הוי מום.

דף יא:

עין משפט א.

ח"מ סימן פח פעיף א

א. אין המודה במקצת הטענה חייב שבועה עד שיודה לפחות בפרוטה וגם תהיה כפירה לפחות בשתי מעה כסף^ז שהם משקל שלושים ושתים שעורות כסף ושהם ששים וארבע פרוטות^ח. לפיכך אינו חייב

ה. מקידושין י"א וכמ"ד אין סמפון בעבדים.

ו. ולאו דוקא משחק בקוביא אלא כל הנ"ל שהוזכרו בשו"ע וחולקים הי"א רק בגונב נפשות. סמ"ע ס"ק כ"ב.

ז. רמב"ם פ"ג מטוען ממשנה שבועות ל"ח ע"ב. וכפירה שתי מעה, מדאמר רב שם בל"ט ע"ב, ובירושלמי פ"ו הלכה א' נתנו טעם דכתיב כי יתן איש כסף או כלים לשמור, ואין אתה מוצא מטבע כסף מוזכר בתורה פחות ממעה שהוא גרה, כמו שהתרגום אומר עשרים גרה, בשקל עשרים מעה, ומה כלים שנים במיעוט רבים אף כסף שנים דהיינו שתי מעין.

ח. משקל כל מעה כ-0.8 גרם א"כ שתי מעין כ-1.6 גרם כסף נקי, ושיעור הפרוטה שהיא משקל חצי שעורה של כסף נקי שכתב כאן המחבר מר"ח בשבועות ל"ח ע"ב, והרי"ף בקידושין, ורמב"ם בפ"ג מטוען הלכה א'. ועיין ביו"ד סי' ש"ה שיעור המעה ופרוטה לפי מה שכתב הרמ"א שם, וכתב הב"ח שאין לפסוק שבועה דאורייתא אלא כשאין ספק שהיא שוה שיעור שכתב המחבר במשקל כסף נקי.

ובסמ"ע ס"ק ב' מפרש חשבון ה' סלעים בפדיון הבן ועיין ש"ך ס"ק א', וכן ביו"ד סי'

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלהוד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

עד שיתבענו שתי מעה כסף ופרוטה ויכפור בשתי המעין ויודה בפרוטה.
אבל אם אין בהודאה פרוטה או אם אין בכפירה שתי מעין אינו חייב שבועה.

עין משפט ג.

יו"ד סימן שח פ"א

א. מצות עשה על כל איש ישראל לפדות את בנו שהוא בכור לאמו
הישראלית בה' סלעים^ט, שהם שלושים דרהמים כסף מזוקק, שהם
כמאה גרם כסף נקי לא מעובד.

עין משפט ז.

חור"מ סימן תכ פ"א

מא. יש הכאות שיש בהם ביזוי ומעט צער, ואין בהם נזק, וקבעו בהם
חכמים דמים קצובים, וכל המכה את חברו הכאה משלם אותו ממון
הקצוב וכולם קנסות הן ואותו ממון שקצבו הוא דמי הצער והבושת
והריפוי והשבת^י בין צריך לרפואה בין לא צריך ותשלום קבוע משלם.
הבועט בחבירו ברגלו משלם ה' סלעים. הכהו בארכובתו משלם ג'
סלעים. הכהו באגרוף משלם י"ג סלעים. תקע את חברו משלם לו סלע.
סטר על פניו משלם לו חמשים סלעים. סטר באחורי ידו משלם מאה
סלעים^כ. צרם אוזנו או תלש בשערו או רקק על גופו והגיע בו הרוק
משלם מאה סלעים, וסכום זה משלם על כל מעשה ומעשה, כיצד בעט
בחבירו ארבע בעיטות אפי' זו אחר זו משלם עשרים סלעים סטר בפניו
שתי סטירות משלם מאה סלעים.

ש"ה ובש"ך שם ס"ק א'.

ט. ממשנה בכורות דף מ"ט ע"ב ועיין בפ"ת ס"ק א' מחכם צבי דאם האב אינו רוצה
לפדות בנו הקטן כופין אותו.

י. מבב"ק כ"ז ע"ב, והיינו אף דיש הוצאת ממון לריפוי או לשבת מחמת אותה מכה א"צ
לשלם לו יותר ממה שקבעו חכמים לאותה מכה. סמ"ע ס"ק נ"ז.

כ. בטור הוסיף מי שפרע ראש האשה משלם ק' סלעים, ובנ"י הוסיף המלעיג על דברי
חכמים לוקה והקורא לא"א פרוצה והדומה לוקה ד' מלקיות דתנן פרע ראש האשה
נותן ארבע מאות זוז וכיון שלא מגבין קנסא בבבל לוקה ארבע מלקיות וכל מלקות היא
על ארבעים זוז. סמ"ע ס"ק נ"ט.

הגה: אע"ג שאמרו בגמ' דהקורא לחבירו ממזר לוקה ארבעים^ל, מ"מ יש מקומות שאין נוהגים כן והולכים אחר המנהג.

חז"מ סימן תכ סעיף מב

עין משפט זז.

מב. כל אלו הסלעים הם מכסף מדינה שאין בו כסף אלא שמינית^מ שהם שלוש מעין וכל מעה משקל ט"ז שעורות כסף צרוף שהוא עוטמני אחד.

ל. בקידושין כ"ח ע"א, ועיין ברא"ש כלל ק"א-א'.

מ. עיין בסמ"ע ס"ק ס' מה שהאריך בחישוב הדברים של הסלעים ומאותו שיעור נלמד לכל זמן ומקום.